

FANA SPAREBANKS POLICY FOR FOREBYGGING AV HVITVASKING, TERRORFINANSIERING OG SANKSJONSBRUDD

Innholdsfortegnelse

1	Introduksjon	3
1.1	Bakgrunn og formål	3
1.2	Hjemmelsgrunnlag	3
2	Brudd	4
3	Risikotoleranse	4
4	Styring, ansvar og oppgaver	5
4.1	Ansvar og oppgaver	5
4.2	Styret	5
4.3	Administrerende direktør	6
4.4	Første forsvarslinje	6
4.4.1	Hvitvaskingsansvarlig	6
4.4.2	Jurist, leder AHV-team og ansatte AHV-team	7
4.4.3	Virksomhetslederne	8
4.4.4	Kunderådgivere	8
4.5	Andre forsvarslinje	8
4.6	Tredje forsvarslinje	9
4.7	Øvrige medarbeidere	9
5	Risikovurdering og risikobasert tilnærming	10
5.1	Virksomhetsinnrettet risikovurdering	10
5.2	Risikobasert tilnærming	10

1 Introduksjon

Dette dokumentet gir et utdrag av utvalgte temaer av Fana Sparebanks sin Policy for forebygging av hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjonsbrudd.

1.1 Bakgrunn og formål

Fana Sparebank, Fana Sparebank Boligkreditt AS og Fana Sparebank Eiendom AS (heretter omtalt som Banken) er rapporteringspliktig under hvitvaskingsloven og - forskriften og er dermed pålagt å gjennomføre kundetiltak og løpende oppfølging av kunder, samt overvåke transaksjoner. Mistenkelige forhold skal rapporteres til myndighetene.

Banken er underlagt det norske sanksjonsregelverket som bygger på sanksjoner fra FNs Sikkerhetsråd og restriktive tiltak fra EU, i tillegg til USAs OFAC-sanksjoner. Gjennom regelverket er Banken forpliktet til å fryse midler tilhørende listeførte personer, enheter eller grupper, samt til å hindre at midler gjøres tilgjengelige for disse. Direktoratet for eksportkontroll og sanksjoner (DEKSA) har det operative ansvaret for henvendelser om sanksjoner.

Formålet med policydokumentet er å sikre at banken har et rammeverk som motvirker at banken blir brukt til hvitvasking, terrorfinansiering eller brudd på sanksjonsregelverket, og at bankens antihvitvaskingsarbeid er i tråd med dette rammeverket. Banken skal etterleve grunnleggende krav og standarder på området, og bankens antihvitvaskingsarbeid skal ha høy prioritet.

1.2 Hjemmelsgrunnlag

Policydokumentet er utarbeidet på bakgrunn av lovpålagte krav i lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvitvaskingsloven), forskrift om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv. (hvitvaskingsforskriften) og sanksjonsloven med tilhørende forskrifter. Policyen har sitt grunnlag i Bankens risikovurderinger.

Policyen danner utgangspunkt for Bankens retningslinjer og rutiner for forebygging av hvitvasking og terrorfinansiering, samt misbruk av banken til brudd på internasjonale sanksjoner.

Det er felles policy for Fana Sparebank-konsernet (Fana Sparebank, Fana Sparebank Eiendom AS og Fana Sparebank Boligkreditt AS).

Alle ansatte, herunder også vikarer og konsulenter, er forpliktet til å etterleve de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter, denne Policy med tilhørende retningslinjer, gjennomføre påkrevd opplæring, være årvåken overfor risiko for hvitvasking og terrorfinansiering, rapportere mistenkelige hendelser og aktivt bidra til Bankens arbeid mot økonomisk kriminalitet.

2 Brudd

Ethvert tilfelle av manglende etterlevelse av Policyen utgjør et brudd. Brudd skal rapporteres umiddelbart til Hvitvaskingsansvarlig og Chief Compliance Officer.

Ethvert brudd skal analyseres med tanke på 1) om det kan lukkes (eks gjennomføre et kundetiltak som burde ha vært utført) eller 2) om det kan gjennomføres tiltak som reduserer risikoen for at lignende brudd skjer i fremtiden.

Ved brudd skal det utarbeides en plan av den enkelte virksomhetsleder, denne skal godkjennes av Hvitvaskingsansvarlig. Virksomhetsleder skal jevnlig rapportere til Hvitvaskingsansvarlig om fremdrift.

Hvitvaskingsansvarlig skal føre logg over brudd og rapportere til Styret hvert kvartal, eller oftere dersom situasjonen krever det.

3 Risikotoleranse

Denne Policyen må leses i sammenheng med Bankens Strategi for risikostyring og internkontroll og Strategi for operasjonell risiko. Risiko for hvitvasking, terrorfinansiering

og sanksjonsbrudd følger samme risikoskala og risikoappetitt som operasjonell risiko, men er i den virksomhetsinnrettede risikovurderingen skilt ut og rapporteres som egne risikoer.

Operasjonell risiko favner bredt og omfatter også hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjoner. Styrefastsatt risikoappetitt for operasjonell risiko i banken er satt til moderat (gul sone). For noen risikoer knyttet til hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjoner vil risiko i gul sone ikke være akseptabelt, det nevnes her typisk risiko for brudd på sanksjoner og alvorlige hvitvaskings- eller terrorfinansieringsbrudd. I disse tilfellene skal det tilstrebes at risikoverdien skal være lav og ligge i grønn sone. For andre risikoer kan risikoer i gul sone være akseptabelt. Uansett skal risikoverdien for hvitvasking og terrorfinansiering aldri være høyere enn moderat.

4 Styring, ansvar og oppgaver

4.1 Ansvar og oppgaver

Effektiv håndtering av risikoer knyttet til hvitvasking (HV) og terrorfinansiering (TF) krever solid styring og kontroll, med definerte roller og krav på tvers av organisasjonen.

Ansvar for arbeidet med forebygging av hvitvasking og terrorfinansiering er fordelt mellom følgende i Banken:

- Styret
- Administrerende direktør
- Første forsvarslinje
- Andre forsvarslinje
- Tredje forsvarslinje

4.2 Styret

Styret i Fana Sparebank har det overordnede og ultimate ansvaret for å sikre korrekt og effektiv etterlevelse av de rettslige forpliktelser Banken er underlagt for å avdekke og forebygge HV og TF.

Styret har ansvaret for å sikre at det avsettes tilstrekkelige ressurser til AHV/ ATF-arbeidet, både av økonomisk og ikke-økonomisk art.

Styret utpeker Hvitvaskingsansvarlig, som har ansvaret for praktisk gjennomføring og koordinering av hvitvaskingsarbeidet i Banken. Styret skal sikre at Hvitvaskingsansvarlig, som har ansvaret for utvikling og oppdatering av effektive systemer og kontroller, har tilstrekkelige ressurser og tilgang til nødvendig informasjon til å utøve sitt arbeide.

Styret har det overordnende ansvaret for at det utarbeides virksomhetsinnrettet risikovurdering og samt policy, og at dokumentene revideres årlig eller oftere ved behov.

Det skal rapporteres løpende til styret fra hvitvaskingsansvarlig, compliance og internrevisor.

4.3 Administrerende direktør

Administrerende direktør har ansvaret for å utvikle og implementere et effektivt rammeverk og kontroller for å avdekke og forebygge HV, TF og sanksjonsbrudd.

Administrerende direktør skal sikre at det avsettes tilstrekkelige ressurser i Bankens avdelinger og økonomiske rammer for å sikre effektiv implementering og etterlevelse.

Administrerende direktør definerer, i samarbeid med Styret, Bankens risikoappetitt for HV og TF, og er ansvarlig for minimum årlig revisjon, eller oftere ved behov.

4.4 Første forsvarslinje

Første forsvarslinje består av følgende ansatte / avdelinger / roller:

- Hvitvaskingsansvarlig
- Virksomhetsleder Privatmarked, inkludert alle ansatte
- Virksomhetsleder Bedriftsmarked, inkludert alle ansatte
- Virksomhetsleder Kapitalmarked, inkludert alle ansatte
- Kreditt og juridisk, alle ansatte
- Fana Sparebank Eiendom AS, alle ansatte

4.4.1 Hvitvaskingsansvarlig

Hvitvaskingsansvarlig har ansvar for å følge opp Bankens etterlevelse av Policyen og dens underliggende rutiner. Hvitvaskingsansvarlig skal ha den nødvendige kompetanse

og være medlem av Ledergruppen. Hvitvaskingsansvarlig kan delegere arbeidsoppgaver til Bankens øvrige avdelinger, men ikke eget ansvar.

Hvitvaskingsansvarlig har ansvaret for:

- Sikre etterlevelse med relevant nasjonalt og internasjonalt regelverk
- Sikre utarbeidelsen av virksomhetsinnrettet risikovurdering, policy for forebygging av hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjonsbrudd og operative rutiner og retningslinjer
- Utarbeide en Opplæringsplan for anti hvitvaskings- og anti terrorfinansieringsarbeidet i Banken
- Fastsette omfanget av kontrolltiltak i første forsvarslinje
- Gjennomføre AHV/ ATF-aktiviteter og kontroller, herunder at virksomhetsområdene utfører tillagte oppgaver etter denne Policy, andre styrende dokumenter og gjeldende regler for AHV-området.
- Sikre at flaggingsregler i AHV-klienten til enhver tid er oppdatert
- Følge opp at Banken har systemer for overvåkning av transaksjoner for å avdekke transaksjoner som kan ha tilknytning til sanksjonerte personer og enheter.
- Undersøke og vurdere flaggede transaksjoner og hendelser med mulig forhøyet risiko for hvitvasking, terrorfinansiering eller brudd på sanksjonsregelverket
- Kommunisere med offentlige myndigheter
- Rapportere til Økokrim og andre relevante offentlige myndigheter
- Vurdere om Banken avsetter tilstrekkelige ressurser til AHV/ATF-arbeid
- Rapportering til Administrerende direktør og Styret
- Godkjenne tiltaksplaner for å lukke brudd på Policyen.

Administrerende direktør fastsetter nærmere instruks for Hvitvaskingsansvarliges arbeid.

Hvitvaskingsansvarlig skal minst årlig revidere Policyen og tilhørende retningslinjer og ved behov oppdatere i henhold til gjeldende regelverk og Bankens risikoappetitt.

4.4.2 Jurist, leder AHV-team og ansatte AHV-team

Jurist og konsulenter AHV (medarbeider på AHV-teamet) undersøker og vurderer alarmer om mistenkelige transaksjoner i AHV-klienten. Jurist og konsulenter AHV skal lukke alarmer og rapportere mistenkelige transaksjoner (MT-rapporter) til Økokrim. I tillegg har Jurist og Konsulenter AHV oppgaver relatert til risikoklassifiseringsmetodikk og flaggingsregler i AHV-klienten.

Medarbeiderne på AHV-teamet utfører oppgaver knyttet til lukking av alarmer i transaksjonsovervåking, undersøkelser av mistenkelige transaksjoner, bistår rådgiver med gjennomføring av kundetiltak, avvikling og delavvikling av kundeforhold.

Hvitvaskingsansvarlig kontaktes for avklaring ved behov.

4.4.3 Virksomhetslederne

Virksomhetslederne er ansvarlige for å følge opp risikoer knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering innen sitt forretningsområde. Lederne skal sørge for å utarbeide risikovurdering for avdelingen og sitt ansvarsområde.

Lederne har det utførende ansvaret for å følge opp Bankens regelverk. Ledere skal løpende sørge for at alle ansatte har god kjennskap til aktuelle retningslinjer og rutiner for bankens AHV-arbeid. Lederne har ansvar for at medarbeiderne har den kompetanse og kapasitet som er nødvendig for å kunne håndtere dette arbeidet på en effektiv og hensiktsmessig måte. Lederne skal ha gjennomføring av Kjenn-din-kunde-aktiviteter ved kundeetablering og løpende oppfølging og ha manuell risikoklassifisering av kunder i henhold til rutine. Lederne skal gjennomføre internkontroll innenfor eget virksomhetsområde.

4.4.4 Kunderådgivere

Kunderådgivere gjennomfører kundetiltak ved etablering og gjennom løpende oppfølging, kundekontakt, manuell risikovurdering, manuell risikoklassifisering av enkeltkunder, innhenting og skriftlig nedfelte vurdering av dokumentasjon. Mistenkelige forhold som ikke avkrefte gjennom kundetiltak, skal rapportertes videre til medarbeidere på AHV-teamet.

4.5 Andre forsvarslinje

Andre forsvarslinje er ansvarlig for å implementere og gjennomføre kontroller av at første forsvarslinje utfører sine oppgaver i henhold til gjeldende regler og rutiner, herunder AHV- / AFT-tiltak og sanksjonstiltak. Videre skal andre forsvarslinje bidra til at det gjennomføres tilstrekkelige tiltak for å sikre etterlevelse etter regler og rutiner. Med andre forsvarslinje menes ansatte i følgende roller:

- Chief Compliance Officer (CCO)
- Risk Manager

CCO har ansvar for:

- å implementere og gjennomføre kontroller av at første forsvarslinje utfører sine oppgaver i henhold til gjeldende regler og rutiner, herunder AHV- / AFT-tiltak og sanksjonstiltak
- å kontrollere at flaggingsregler for AHV-klienten er oppdatert
- å fastsette omfanget av kontrolltiltak i andre forsvarslinje
- å gjennomføre kontroll av utførte kontrolltiltak i første forsvarslinje
- bidra til at det gjennomføres tilstrekkelige tiltak for å sikre etterlevelse etter gjeldende regler og rutiner

CCO rapporterer til Administrerende direktør og styret. CCO kan ikke delegere arbeidsoppgaver.

Risk Manager har ansvar for å vurdere Bankens risikotoleranse for hvitvasking, terrorfinansiering og sanksjoner i samsvar med Bankens øvrige risikovurderinger, som *Strategi for operasjonell risiko og ICAAP*.

4.6 Tredje forsvarslinje

Internrevisjon utgjør Bankens tredje forsvarslinje og skal utføre uavhengige kontroller og revisjoner av AHV/ ATF- og sanksjonstiltak i første og andre forsvarslinje, basert på en risikobasert tilnærming.

Internrevisjon rapporterer til Administrerende direktør og Styret. Administrerende direktør er ansvarlig for å håndtere og avhjelpe eventuelle funn.

4.7 Øvrige medarbeidere

Alle ansatte har ansvar for å gjøre seg kjent med aktuelle retningslinjer og rutiner som omhandler hvitvasking og terrorfinansiering. Alle ansatte har også ansvar for å varsle/rapportere om mistenkelige forhold.

5 Risikovurdering og risikobasert tilnærming

5.1 Virksomhetsinnrettet risikovurdering

Bankens arbeid med forhindring og forebygging av HV og TF bygger på Virksomhetsinnrettet risikovurdering («Risikovurderingen»).

5.2 Risikobasert tilnærming

Bankens Risikovurdering danner grunnlaget for bankens tiltak mot HV og TF.